

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

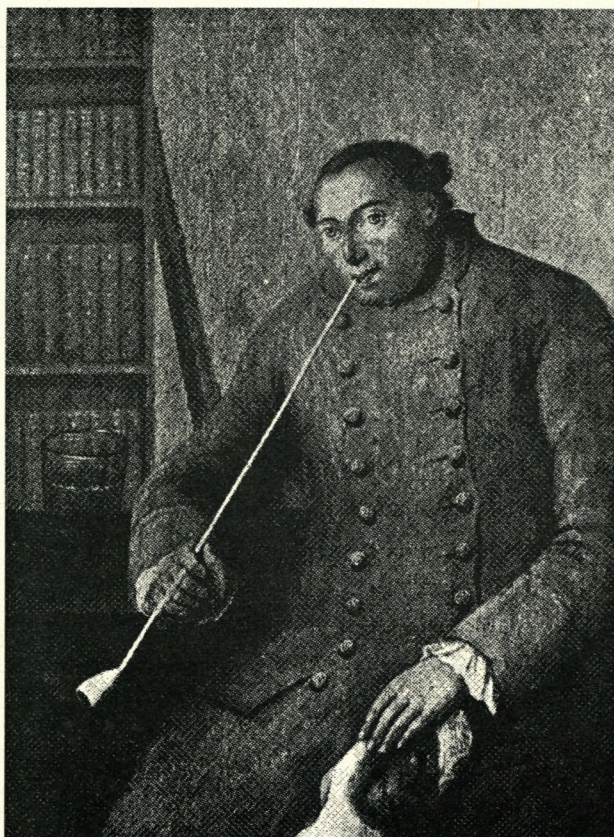
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

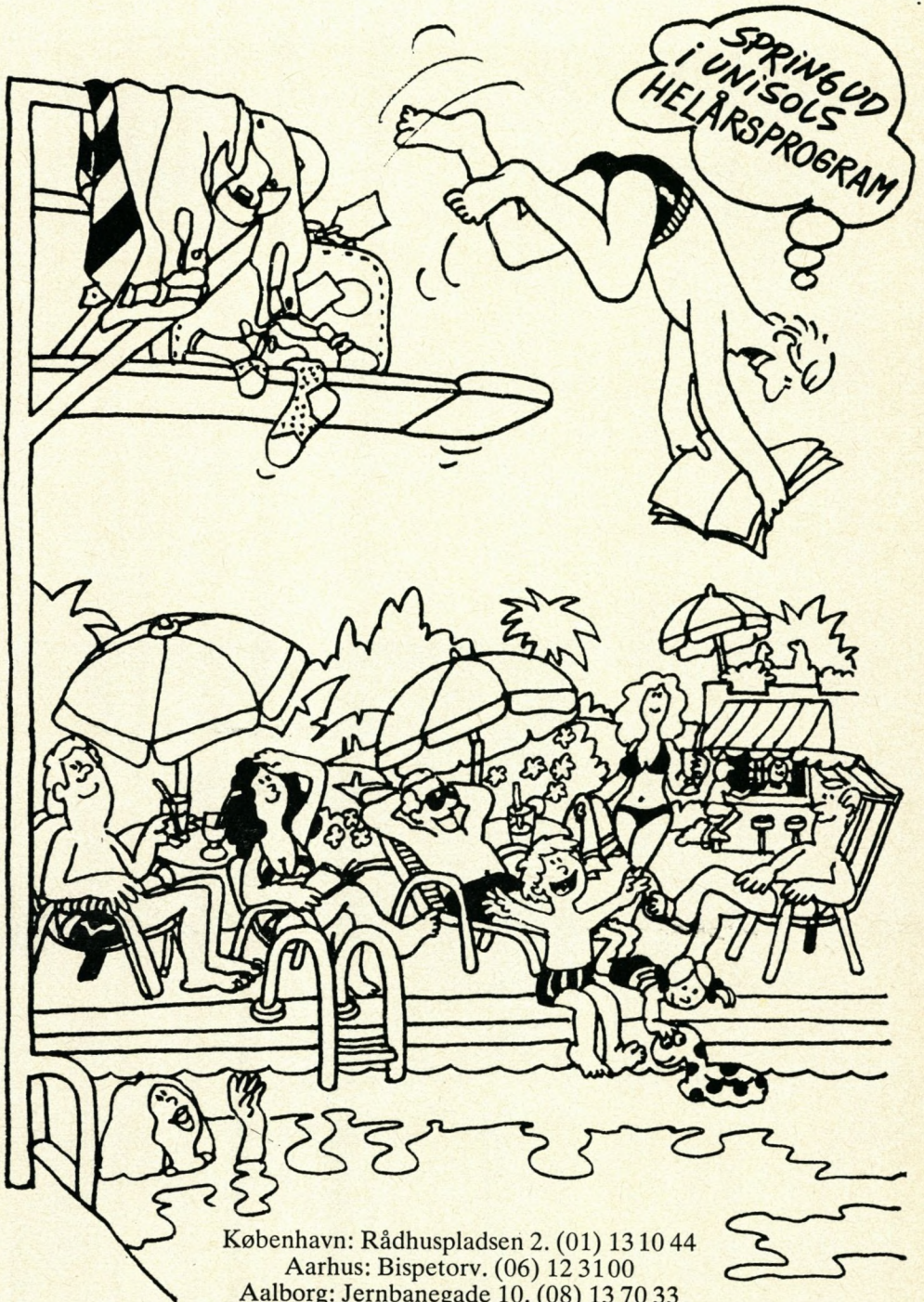
November

1977

Andreas Schytte

1726 - 1777

København: Rådhuspladsen 2. (01) 13 10 44
Aarhus: Bispetorv. (06) 12 31 00
Aalborg: Jernbanegade 10. (08) 13 70 33
Odense: Kongensgade 69 B. (09) 11 25 72

UNI SOL

Chr. Tom-Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORØNER-BLADET

NOVEMBER 1977 62. ÅRGANG NUMMER 9

Professor Andreas Schytte

Af Jesper Carlsen.

Det er i disse dage 200 år siden, Andreas Schytte døde. Denne og J. S. Sneedorff, som var Schyttes forgænger som professor i offentlig ret og statsvidenskab ved Sorø Akademi, var begge fremtrædende repræsentanter for oplysningstiden i Danmark og enevældens teoretiske forsvarere. Denne artikel vil kun beskæftige sig med Schytte, men en artikel om Sneedorff findes i Sorønerbladet 1964 nr. 8.

Andreas Schytte blev født 16. august 1726 i Uggerslev på Fyn, hvor hans fader var sognepræst. Familien er ikke særlig spændende, men man kan lige nævne, at farfaderen også var præst, og politikeren F. Schytte (1800–1873) var en nevø. Andreas Schyttes akademiske karriere er typisk for perioden. Han blev student fra Nyborg 1744 og cand. theol. 1750. Han blev derefter hovmester for en ung hofjunker, mens denne opholdt sig ved det ridderlige akademi i Sorø. Her kom Schytte for første gang i forbindelse med Sneedorff. Schytte tog senere ud på en 3-årig udlandsrejse, hvor han studerede statsvidenskab, eller som det kaldtes i det 18. århundrede »politiken«, ved universiteterne i Leyden og Geneve. Schytte blev i 1761 udnævnt til professor juris publici et politici i Sorø og efterfulgte Sneedorff, idet denne blev udnævnt til privatlærer for arveprinsen.

Schyttes virke ved Akademiet satte sine spor. Han boede i »Ingemann's hus«, ligesom sin forgænger og ofrede store summer på forskning og haven. Han var som lærer afholdt for sit venlige og ligefremme væsen. I 1774 blev han udnævnt til justitsråd, men fortsatte ved Akademiet og døde her i 1777 i en alder af 51 år.

Schytte var en meget produktiv forfatter, selv om ingen af hans bøger blev gjort færdige. Hans hovedværk er »Staternes indvortes Regiering«, som udkom i 5 bind mellem 1773 og 1776. Han giver her en teoretisk begrundelse for enevældens, især den danske forms fortræffelighed. Han gennemgår de 4 grundregeringsformer, monarkiet, demokratiet (republikken), despotiet og aristokratiet, og konklusionen er, at monarkiet bedst sikrer folket mod vilkårligheder fra statens side og således er den bedste regeringsform for almenvellet. Schytte har meget tilovers for republikken, men mener ikke den kan bestå i længden, da det kræver for store dyder af folket. Han foragter, ligesom hans samtid gjorde, aristokratiet og despotiet, idet de ikke er »naturlige« regeringsformer. Den største del af bogen (bind 2–5) er faktisk kun et kursus i praktisk statstjeneste, som i dag er uden større interesse og værdi.

Schytte begyndte endvidere på to andre værker. »Staternes udvortes Regiering« (2 bind: 1774–75) er en gennemgang af den internationale historie fra den Westfalske fred 1648 til den preussiske syvårskrigs afslutning 1763.

»Danmarks og Norges naturlige og politiske forfatning«, der udkom i 1777, skulle være første del af et større værk på ialt 20 bind om »De europæiske landes statistik«. Det var endvidere Schyttes plan, at »Staternes indvortes Regiering« skulle være på 12 bind, og »Staternes udvortes Regiering« ialt på 10, men hans død satte en stopper for disse planer, hvilket ikke er at beklage.

Schyttes bøger kan være vanskelige at kom-

me igennem, da opbygningen ofte er rodet, og sproget mangler Sneedorffs klarhed og ynde. Bøgerne er fyldte med klassiske citater, eksempler og anekdoter, som ikke altid er lige heldigt placeret. Til gengæld har Schytte nogle meget rammende og åndrige sammenligninger og vendinger.

Forskernes syn på Schytte har vekslet meget, især hvad angår afhængigheden af Sneedorff. Denne overlod Schytte sine manuskripter, da han forlod Sorø i 1761 og har således uden tvivl haft indflydelse på Schytte. Schytte skrev dog et helt nyt værk, som alligevel på nogle punkter kan opfattes som en fortsættelse af Sneedorffs »Om den borgerlige Regiering«. Der er dog på visse, ret væsentlige punkter divergerende opfattelser, så en frakendelse af nogen selvstændighed vil være forkert. Yderpunkterne i opfattelsen af Schytte er K. F. Plesner og N. M. Petersen. Plesner siger om Schytte: »Man vil ikke kunne nægte, at Schyttes værk indtil det enkelte udtryk er bygget

på forgængerens«. N. M. Petersens dom er en helt anden: »Med hensyn til stil og tankestyrke, klarhed, lethed og ynde indtager Schytte en fortrinlig plads blandt de danske prosaister«.

Efter Schyttes død flyttede centret for det statsvidenskabelige studium fra Sorø til København. Schytte danner således afslutningen på det ridderlige akademis storhedstid.

Litteratur:

Ed. Holm: Nogle hovedtræk af trykkefrihedens historie 1770-1773. p. 98-108.

K. F. Plesner: Jens Schelderup Sneedorf (disputats).

Axel Nielsen: Det statsvidenskabelige studium i Danmark før 1848. p. 32-47.

N. M. Petersen: Bidrag til den danske litteraturhistorie. Bind V, p. 110-112.

Den store Sorøbog. Bind II, p. 204-207.

Dansk biografisk Leksikon. Bind XXI Schytte, Andreas.

Frokosten hos Lorry den 6. oktober 1977

På trods af de mærkværdigste rygter om Lorry's skæbne (amerikansk kapital og »bunny«-piger i Guldaldersalen) var der mødt 19-20 mand frem denne torsdag. »Mand«=person, individ; ordet har intet at gøre med kønsdiskrimination, men anvendes for at undgå »gammelsoranere«, »frokostdeltagere« og deslige. Foruden æresmedlemmerne Ellen Vibeke Jensen (S 1913) og Svend Clausen (S 1925) og formanden Taarnhøj (S 1937) bemærkede jeg, at Brorson (S 1921) var der igen. Det lokker øjensynligt folk til, når de først har oplevet os som ivrigt lyttende tilhørere; det gælder også for C. C. Andersen (S 1914) og Skyum-Nielsen (S 1940), der begge har vist sig flere gange, efter at vi har haft dem som frokostalere. Hvis denne beregning holder stik, skulle vi kunne forøge fremmødet med en halv snes stykker om året.

— Men det gør den ikke! Blandt andet fordi vi denne gang som taler havde en af »den gamle garde« C. C. Hoffgaard (R 1917). Det var rart at se ham igen, restitueret efter alvorlig sygdom. Det var ikke stemmearkivet, vi skulle høre om denne gang, men Hoffgaards to andre store interesser: Christianshavn og familien Heiberg. Formanden beredte forresten, at indsamlingen af soranske stemmer til arkivet fortsætter med yngre kræfter.

Hoffgaard tog os på en kulturel rundtur til Christianshavn, intet om sommeropholdene i Nordsjælland; i drilleri vil jeg antyde, at det skyldes, at Hoffgaard selv er en anelse forliebt i professorens frue og i virkeligheden ærgrer sig over, at det ikke var ham, der fik lejlighed til at skrive »Posthuset i Hirschholm«. Men til gengæld endte vi i en hyldest til Christianshavn, skrevet a la »En sjæl efter Døden«, hvorved vi endda lige kom indenfor i »Brøstes samlinger«.

De endnu ikke nævnte deltagere i vor sæd-

vanlige, indtil det øredøvende livlige snakken var: Suhr (S 1914), Hastrup (1920), Raaschou-Nielsen (S 1920), Dégn (R 1921), fru Boserup (S 1922 ericoppidana), Magnussen (S 1926), Fink (S 1927), Olsen (S 1939) med søn (S 1966), Saxtorph (S 1940) og 2 af de trofaste 73'ere Eliassen og Kiesow. Jeg synes, der er smuttet én, i så fald undskyld! N. Sx.

Jul i Sorø

Fredag den 18. november 1977 udkommer »Jul i Sorø«s jubilæumsnummer (25. årgang). det er på intet mindre end 74 sider plus 2 sider register for årene 1973-77.

Forsiden, der trykkes i 4 farver — »Vinterstemning ved Trautners gård« fotograferet af Sven Gerner Andersen (R 1945) — leveres desuden indlagt i hæftet som særtryk. Prisen bliver, inklusive 18 pct. moms, kr. 29,50, hvilket må betegnes som rimeligt på baggrund af, at hæftet normalt er på 42-44 sider. Jubilæumsnummeret, der kan rekvireres under adressen: »Jul i Sorø«, Lillemarksvej 4, 4180 Sorø, vil blive anmeldt i Soraner-bladets december-nummer, men allerede nu — takket være et aftryk af indholdsfortegnelsen venligst stillet til disposition af redaktøren — kan man roligt tilråde enhver gammelsoraner at bestille det traditions- og indholdsrige hæfte, der i år bugner af interessant stof. Redaktør Oscar Lünell sætter med »Jul i Sorø« 1977 kronen på en stor kulturel indsats igennem 25 år: Hæftet bliver måske det sidste fra hans hånd — 70 års dagen står for døren — og han mener, at det er en passende lejlighed til at holde op. Soraner-bladet benytter lejligheden til at ønske Oscar Lünell til lykke med det bemærkelsesværdige jubilæum og takke for 25 års levende kontakt med Sorø. Paul Rantzau.

Studerterne fra 1927

fejrede 50 års jubilæet i Sorø og omegn den 11. og 12. juni. Her har vi sat hinanden stævne 10, 25 og 40 år efter at vi, 41 drenge, forlod skolen. 11 af os har døden indhentet, andre måtte melde forfald eller afbud. Vi samlede dog i antallet 23.

Efter frokost i Vestibulen viste en byvandringsleder under Luja Balslevs lige så kyndige som livfulde førerskab en lokalhistorisk interesse hos holdet, som næppe gymnasiasterne i sin tid vedkendte sig. På Tersløsegård kunne vi samme eftermiddag glæde os ved at se på og høre om det nu så velholdte Holberg-minde.

At vores egen soranske fortid huskes, viste sig ved festmiddagen på Postgården, især i Mogens Boisens minde-, takke- og hyldesttale, som bringes nedenfor. Ved middagen, som skolens netop den dag særlig travlt optagne rektor glædede os ved at deltage i, var talernes tema det gode kammeratskab. Det under-

stregedes også på søndagens tur til Glænø, hvor Helge Faber havde indbudt til frokost i sit usædvanligt smukt beliggende hjem. Til det nåede den store bus næsten mirakuløst frem ad snævre skovveje.

Med det festlige samvær på Glænø sluttede programmets udmærkede forløb, og deltagerne skylder tak til dem, der hver på sin måde gjorde jubilæumsdagene vellykkede: festkomiteen bestående af Holger Frandsen (k), Mogens Boisen (n) og Villum Kann Rasmussen (m); dernæst (i kronologisk rækkefølge) Arne Østergaard, Faxe Bryggeri, Luja Balslev og ægteparret Faber.

Det blev ved jubilæet vedtaget fremtidig at mødes hvert år i et hjem. At dømme efter holdets fysiske og åndelige tilstand er der ikke tænkt på en nedtælling, men en intensivering af sammenholdet.

Aage Christiansen.

Tale ved studenterårgang 1927's 50 års jubilæum den 11. juni 1977

Kære jubilæumskammerater!

Jeg taler på den lille selvbestaltede festkomité's vegne. Dens to andre medlemmer er Holger Frandsen og Villum Kann Rasmussen. Vi var enige om, at det var naturligt at lade nogle tanker komme til udtryk ved denne lejlighed, tanker som antagelig er fælles for os, der er samlet her. Det er derfor som talsmand for alle, der er her til stede, når vi allerførst beder om, at vi alle vil mindes dem, der gik bort, og som vi bittert savner i dag:

Erik Als
Percy Bjerre
Carl Erik Viskinde Jensen
Erik Christian Tage Jensen
Jens Christian Johannesen
Vilhelm Kjødtt
Ernst Meinstrup
Gregers Tage Nielsen
Aage Nissen
Jørgen Perch-Nielsen
Bjørn Aage Wilhelmsen.

Vi savner også otte andre jubilarer, nemlig Niels Poulsen og Ove Moltke, som befinder sig i meget fjerne lande og ikke havde mulighed for at komme hjem. Endvidere måtte Hans Mølmark, Arne Hollnagel og Peter Neergaard allerede for lang tid siden melde forfald, og i sidste øjeblik fik vi også afbud, fra Otto Høyer, Mylius Aarsø og P. V. Kaalund. Disse otte har alle haft vægtige grunde til ikke at kunne komme, og fra dem alle har vi modtaget venlige og positive breve med gode ønsker for vor fest. Vi savner dem, men glæder os over deres gode kammeratskab. Lad da os, der er kommet, også glæde os over det trods alt betydelige fremmøde, tænke på disse otte fraværende og sige skål til hinanden!

Jeg har nu en sag på hjerte, der kun angår dem af os, som også gik her i mellemskoleårene. Vi var dengang længe sammen med mange, som valgte realklassen og derfor forlod skolen to år før vi. Disse kammerater – realisterne – vil vi gamle studenter ved denne lejlighed sende en venlig tanke.

Det er naturligt, at vi her også mindes vore lærere. Vel kan der, som vi alle véd, være de iblandt os, der ikke kunne forlige sig med den ene eller anden af dem, og herom skal jeg ikke udbrede mig; det er nemlig ikke væsentligt – noget sådant var en undtagelse, og det er det samlede indtryk, som er afgørende. Jeg tager her ikke i betænkning at sige, at denne lille gruppe af mænd, ialt kun cirka et kvart hundrede, gav os både væsentlige kundskaber og menneskelige værdier med ud i livet. Vel er studentereksamen kun en platform, hvorfra man selv skal styre sin kurs, men vi fik et solidt grundlag, og vore lærere fortjener vor højagtelse. En særlig varm tanke sender vi her til alumnernes privatpræceptorer, og det glæder os af hjertet, at en af dem, Marcus, højt elsket af os alle, endda den eneste af lærerne, vi omtalte ved fornavn, lever her i Sorø, hvor vi i dag fejrer halvtredsåret for vor dimission. Lad os også sende en venlig tanke til de mange andre, som var med til at skabe rammen om vort liv hernede, omend mindre synligt end lærerne – skolens tjenere, køkkenpersonalet, musikdirektør Jensen, som spillede til danseundervisningen og ballerne, sygeplejersken frøken Clausen; der er så mange, vi står i mindegæld til.

Og så vor gamle skole, Academia Sorana, *redivivus luce novat!* Vi jubilarer er jo en broget flok, hvis oplevelsesmasse, soransk set, er

meget uensartet – nogle kom her som tiårige og blev to år efter alumner, så at skolen blev deres *de facto* hjem i fem år, medens andre kun var her i de tre gymnasieår og boede i byen, hvor de kunne leve en friere tilværelse. Fælles for os alle er dog taknemmeligheden mod denne helt enestående skole, der tog os under Fønixfuglens vinger og var gennemsyret af de bedste traditioner i den danske skole som helhed, et sted, hvor opdragelse til dygtighed og til god borger stedsse var i højsædet. Vi takker dig, ærværdige gamle skole, og vi retter denne tak til din rektor, som glæder og ærer os ved sin nærværelse. Han er en af vore egne, og i en tid med brydninger og store vanskeligheder for en skole som denne har han, som vi alle véd, styret dens skib både myndigt og kyndigt, *suaviter in modo, fortiter in re*, gennem skær og uvejr. Måtte skolen altid blive ledet af mænd som Arne Østergaard! Vi vil løfte vore glas og hylde dig, rektor, og takke fordi du vil dele vor feststund med os – om to år er du i øvrigt selv halvtreds års jubilar!

Til sidst nogle ord om noget, som det er vanskeligt at give sprogligt udtryk, omend det klinger gennem så mange af de smukke Sorø-sange. Det er noget næsten uudsigeligt, noget som dårligt tåler berøring og beføling. Kun angstelig slår jeg dette tema an, men det kan på den anden side ikke forbigås: Sorø, egnen, rammen om os drenge i en fase af livet, hvor man måske mere end nogen sinde påvirkes af sine omgivelser.

Vi er nok mange her, som har rejst meget. Selv er jeg netop kommet hjem fra en rejse Jordan rundt. Men intet er smukkere end Sorø, vel intet så smukt som Sorø – ordet *smuk* her defineret som det, der fylder betragterens sind med fred og glæde. Søen og skoven – nej, søerne og skovene, thi også Bromme og Tissø, Maglesø, Tystrup-Bavelse og så mange andre dejlige steder hører med – Susåen, de grønne enge, Viemosen, Navnebogen, Filosofgangen, insekterne, frøer og salamandre, fisk, gedeboller, svampe og nødder, alle naturens vidunderer har vi mødt her, og de fyldte vort sind: Løvspring, bølgeslaget, den islagte sø, efterårsstormens tuden i Akademihavens træer, åretoldenes klirren i båden, blishønsenes klukken, svanernes vralten fra vinterboligen ned til vandet, fjerne toner fra Parnas om aftenen, kaffeduft fra Ægir, de grusede veje til Ruds Vedby, Bjernede, Glænø, Tase. Og fortidens store minder, den gamle klosterkirke, Fjenneslev. De ædle personligheder, hvis ånd lever her, og som prægede vort land – fra Skjalm Hvide, Absalon og Esbern Snare til Holberg og digterne i forrige århundrede – alt dette næsten uudsigelige, som dog må siges, hvis vi i dag skal sammenfatte, hvad dette sted betød for os.

Endnu ét: Det være sagt uden nostalgisk sentimentalitet eller rørstrømskhed. Vi var gode venner, vi drenge, som forlod skolen for halvtreds år siden! Inden for hver af vore tre klasser og mellem disse husker jeg intet som helst fjendskab, ingen som helst ondskab,

og jeg tror, at jeg kan bekræfte det her, på alles vegne. Oven i købet fandt vi venner for livet, så tilfældigt sammenbragt vi end var. Det friske, naturlige fællesskab, eller lad os sige: kammeratskab, prægede vort samliv. Hvilket herligt aktiv at tage med, da vi drog herfra! Var end ikke alting lige lyst, thi det var jo de vanskelige pubertetsår med Sturm und Drang, ja, så kan vi vel med de gamle latinere sige – hvad jeg af hensyn til dem, som ej har holdt dette ædle sprog ved lige, først vil oversætte: Også dette kunne en dag vi mindes med glæde:

Et hæc olim meminisse juvabit.

Lad os da løfte vore glas og hils hinanden, sige tak til Academia Sorana for vor Sorø-tid, som her fejres, at et halvt århundrede gik hen, siden vi fløj fra Fønixfuglens rede og tiltrådte rejsen gennem livet.

Et trefoldigt hurra for vor gamle skole!

Mogens Boisen.

Den 52. gammelsoraner-fodboldkamp

Det er søndag den 28. – det er august – og det er tilmed den sidste søndag i august. Dermed er mange klar over, at Sorø er målet for de årlige gammelsoranerkampe i fodbold.

Efter det sædvanlige mønster blev der kl. 13,30 blændet op for opgøret mellem det ældre gammelsoranerhold og skolens B-hold. Det stod ret hurtigt klart for de fleste, at B-holdet denne gang ville noget. Efter nogle ret magre år resultatmæssigt set, var de opsat på, at nu skulle »de gamle« ned med nakken. Godt sammenspil kædet sammen med den rette fighterånd gav sig da også udslag i en halvlegsføring på 1-0, nok lidt i underkanten efter chancerne at dømme, for det brændte tit på foran begge mål, men godt målmandsspil i begge ender af banen holdt scoringen nede. Efter pausen lykkedes det »de gamle« at få udlignet, idet Kim Schaumann afsluttede en solotur fra midten af banen med at sende bolden i nettet. Kort tid efter kunne Knud »Tjavs« Christensen bringe »de gamle« foran, mesterligt spillet fri af Olav Lilleør. Hermed troede flere, at nu var B-holdet slået, men de kæmpede videre og fik mod slutningen udlignet til resultatet 2-2. De sidste ti minutter bød på et come-back for den hvert år så trofaste klakar Dan Ibæk, der med kort varsel (d. v. s. uomklædt) påtog sig at vogte målet resten af kampen, hvilket blev udført på upåklagelig vis. Endvidere bør det nævnes, at Hans Wille forstod at bruge fløjten – på rette tid og sted kampen igennem.

Alt i alt en lige dyst, der gerne må gentage sig næste år, og – som sædvanlig – en oplevelsesrig dag i Sorø.

Niels Munk (S 1966).

Et soransk fond til kræft-bekæmpelse

Så sent som i sommeren 1977 er det blevet almindelig kendt, at en soraner for næsten 20 år siden grundlagde en fond med det formål at støtte videnskabelig forskning inden for kræftens bekæmpelse ved Københavns og Århus' universiteter.

Historien begynder med, at William Nielsen, født i Sorø 1865 som søn af farver Frits Ferdinand August Nielsen, som ung rejste til Brasilien, hvor hans ældre søster allerede boede. Her fik han arbejde hos soraneren *Adam von Bülow* (S 1859) den kendte bryggerier, plantageejer og forretningsmand i Sao Paulo, og her virkede han i mange år. På sine gamle dage vendte han tilbage til Sorø, hvor han døde efter en påkørsel på Ringstedvej. Det var i 1943.

William Nielsen var ugift, havde levet sparsommeligt og havde sammensparet en ikke helt ringe formue, der stod anbragt i det bülowiske bryggeri. Efter mange besværligheder lykkedes det omsider soraneren, generalkonsul *Adam von Bülow* (S 1939), en sønnesøn af ovennævnte *Adam von Bülow*, at få kapitalen frigivet og overført til Danmark. Det var i 1956.

En hovedarving var William Niensens niece, soraneren *Edith Theodora Augusta Petersen* født Nielsen (S 1918), og hun besluttede at oprette en fond i William Niensens navn til støtte for videnskabelig forskning omkring kræftens bekæmpelse. Hun blev hjulpet af soraneren, sagfører i Sorø *Hans Christian Langkjær* (R 1900), der også trådte ind i fondens bestyrelse, og som på dygtig måde fik pengene anbragt i ynglekraftige værdipapirer. Senere skænkede *Edith Petersen* yderligere en anelig sum til fonden, så den nu er oppe på at kunne uddele 100.000 kr. årligt.

Den nuværende fondsbestyrelse består foruden af fru *Edith Petersen*, af soranerne, sparekassedirektør *Niels Henning Malmberg* (1942) og landsretssagfører *Hans Jørgen Langkjær* (S 1937).

Denne lille beretning om ærefuldt soransk virke er skrevet på grundlag af en længere artikel i *Dagbladet (Sorø Folketidende)* 30/6 1977.

AKR.

Gamle soranere

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i december 1977:

4. Grosserer Erik Sams (f. 1917), Hasservej 102, 9000 Aalborg.
5. Fabrikant Knud Palm-Nielsen (f. 1897), Store Møllevej 36, 2300 København S.
5. Grosserer Poul Hansen (f. 1917), Hybenvej 5, 4700 Næstved.
7. Direktør Carl Brincker (f. 1907), Bloksbjergvej 5, 2930 Klampenborg.
11. Korrespondent Erna Dybbro (f. 1927), Slagelsevej 27, 4180 Sorø.
15. Justitssekretær Bjarni Dahl (f. 1907), Vesterbrogade 196, 1620 København V.
15. Snedkermester Kresten Munch-Knudsen (f. 1982), Nazarets Sogn Plejehjem, Ryesgade 117, 2100 København Ø.
15. Civilingeniør Per Schrøder (f. 1917) Kong Valdemarsvej 29, 2840 Holte.
21. Skovrider Axel Erik Christensen (f. 1902), Himmeriggårdsvej 5, 5762 Vester-Skerlinge.
22. Reparator Ejgil Schjær-Jacobsen (f. 1902), Skibhusvej 181, 5000 Odense.
23. Overpolitibetjent Albert Mathiesen (f. 1892), Bakkevej 4, 2400 København NV.
25. Redaktør Stephan Vogelius (f. 1897), Hovedvejen 379, 2640 Hedehusene.
25. Bager Karl-Adolf Olsen (f. 1917), Anaheim, Californien, U. S. A.
25. Civilingeniør Ebbe Jørn Teinbøl (f. 1927), Lellinge Overdrev, 4631 Lellinge.
26. Major Arne Krog (f. 1927), Flintemarken 43, 1., tv., 2960 Vedbæk.
29. Læge Herluf Raaschou-Nielsen (f. 1902), Marielystvej 54-7, lejl. 702, 2000 København F.

Direktør i undervisningsministeriets direktorat for videregående uddannelser, professor *Niels K. Hermansen* (S 42) blev den 3. november udnævnt til æresdoktor i agrforstvidenskab ved Helsingfors Universitetet.

John Brown Thomsen (S 52) opgav sidste år sin stilling som direktør for medicinalfirmaet *Pharma Rodia* i Birkerød for at slå sig ned som kunstmaler i Sydfrankrig. Nu har han som den første dansker benyttet EF-reglerne og etableret sig som praktiserende læge på Promenade des Anglais i Nice, fortæller han i et interview i *Palitiken* d. 23.10.

Jan Stubbe Østergaard (S 1967) har redigeret det fremragende katalog til Pompej-udstillingen på Louisiana.

Clemens Stubbe Østergaard (S 1965) har sammen med *Søren Clausen* og *Tage*

Vosbein – alle Kina-specialister – skrevet den første bog overhovedet (!) om baggrunden for Hua Kuo-fengs overtagelse af magten i Kina efter afdøde formand Mao. Bogen, der har titlen »Kina efter Mao«, og som udkom på forlaget »Modtryk« i november 1976, indledes med en redegørelse for den politiske udvikling siden 1971 og skildrer magtkampen mellem Shangri-mafiaen og den mere moderate gruppe, der i hvert fald foreløbig er gået af med sejren.

Børge Flamand (R 1934), direktør for Ringstedes største virksomhed »Rimas« – tidligere Ringsted Jernstøberi og Maskinfabrik – udtaler til Dagbladet i anledning af 60 års dagen den 5. oktober, at hvis han skulle ønske sig noget, var det, at der skulle være større forståelse for erhvervslivet blandt befolkningen – forståelse for nødvendigheden af det. »Det ser dog også ud til at være på vej«, siger Flamand, »men det kan stadig blive bedre«.

Per From Hansen (S 1933), overlæge, har til Fortsættelsesygekassen Danmarks medlemsblad »Lev Vel« (nr. 5, oktober/november 1977) opstillet et skema – »Sådan beregnes risikoen for en blodprop« – hvor mænd kan se, om de er i farezonen. Tabellens tal er ikke teori, men bygger på iagttagelser.

Mogens Nissen (S 1907), lektor og 70 års jubilar 88, er ikke holdt op med at undervise. »Jeg holder hver vinter mine kurser i fransk litteratur – vi går fra Molière og Rousseau op til Sartre – og i nordisk litteratur. Jeg har jo sammen med herlovianeren dr. jur. *Sven Clausen* arbejdet for at nærme dansk og svensk til hinanden og har været formand for landsforeningen til Nordisk sprogrøgt. Vi begyndte allerede under krigen for at få tyske ord ud af sproget«. (Politiken 24.6. 77).

P. Wille-Jørgensen (S 1939), kommandørkaptajn, fra den 1. juli 1977 chef for Sjøllands Odde Marinstation, erklærer i følge Berlingske Tidende den 16. juli, at det er let nok at tage pejling af fiskerne fra fiskerihavnen på Odden, fordi de sejler ud i flok, men lystsejlerne, som der bliver flere og flere af, kommer dumpende en efter en. En skydeøvelse, som kunne overstås på et par timer i vintersæsonen, kan tage en hel dag i lystsejlersæsonen.

Børge Rasmussen (R 1936), skovfoged, der har området omkring Munkedammen – hvor Suså har sit gennemløb – under sit domæne, glæder sig over at kunne tilbyde publikum i skoven bedre forhold. Et beløb fra Arbejdsmarkedsnævnet for Vestsjællands Amt har sat Sorø Akademis Skovdistrikt, som ejer området, i stand til at gøre det mere tilgængeligt. Det gælder blandt andet en retablering af en gammel dæmning, der fører skovstien langs Suså over et kildevæld, hvis vand i følge Børge Rasmussen er rent og jernholdigt, noget af det bedste drikkevand.

Lars von der Lieth (S 1958) lektor mag. art. i psykologi 1967, der især har arbejdet med handicaps-psykologi omkring døve, har fra 1973 deltaget i forhandlingerne om planerne for opretholdelsen af et nyt studium ved Københavns Universitet – det audiologopædiske – til uddannelse af tale/hørepædagoger. Et stigende antal patienter med tale/hørehandicaps nødvendiggør uddannelsen af disse specialpædagoger indenfor særforsorgens forskellige institutioner og ved hospitalsvæsenet (Universitetsavisen 1.9.77).

Mogens Lykkegaard Nielsen (S 1958), læge, forsvarede den 28. juni 1977 for den medicinske doktorgrad ved Københavns Universitet en afhandling om bakterier i lever og galdeveje.

Hans Kurt Pingel (S 1959) er pr. 1. juli 1977 udnævnt til afdelingsleder (pilot plant) hos Novo Industri A/S.

Dødsfald

NIELS PETER JENSEN (R 1929)
22. august 1913 – 10. oktober 1977

KAJ EMIL HERTZ (R 1927)
7. marts 1910 – ??????

JACK SCHOLER (R 1907)
13. juni 1890 – 19. februar 1976

ERNST NISSEN (S 1917)
16. september 1898 – 16. februar 1976

MALTHE SEHESTED HOFF (R 1907)
31. marts 1890 – 28. januar 1975

POUL NYHOLM (S 1922)
1. august 1903 – 20. september 1977

CAI FOG (R 1914)
2. december 1897 – 7. september 1977

OLE SKENSVED (S 1941)
1. juli 1923 – 19. september 1977

AXEL ERTING (R 1917)
17. januar 1901 – 23. februar 1976

ERIK SEVERINSEN
11. maj 1919 – 12. oktober 1977

Erik Severinsen – Kammerherren – er her ikke mere.

Vort venskab går tilbage til den dag i august 1935, da fem 2. g'ere flyttede ind på kammer nr. 8 – et søkammer – på Hovedbygningens Alumnat, og de fire af os er jævnligt kommet sammen. Erik Severinsen var den yngste af os, men han blev helt naturligt kammerduks, hvilket førte til, at Vistisen lancerede navnet Kammerherren, brugt om ham mange gange siden.

Erik var en lidt verdensfjern, stille polyhistor med specielt kendskab til de klassiske studier som sprog og historie, men hans viden strakte sig langt herudover, og han besad et udstrakt kendskab til hele samfundets struktur

og funktion incl. politik, og hans meninger herom var altid velfunderet og værd at lytte til.

Han syntes skabt til et klassisk studium, og efter studentereksamen i 1937 begyndte han da også at studere historie, men til manges overraskelse skiftede han efter et år til jura, og jeg har altid følt, at han måske var den eneste af vor studenterårgang, der endte i en uforudset livsgerning. Alle vi andre syntes prædestinerede til vort fremtidige virke – det kunne næsten ses på os, hvad vi skulle blive.

Eriks rige evner svigtede ham imidlertid ikke i det juridiske, og han blev en af de mest ansete og søgte advokater, specielt i skatteret, og hans firma blev en blomstrende virksomhed, hvor han i mange år havde uvurderlig hjælp af sin hustru Else.

Erik forblev hele livet en storartet og uegenlyttig ven, og sammen med Else skabte han i sit dejlige hjem et naturligt samlingspunkt for deres mange venner både fra Sorø og fra livets senere stadier. Han var umådelig hjælpsom, og vi er nogle stykker, der er ham megen tak skyldig for de veksler, vi har trukket på hans hjælpsomhed.

I Soransk Samfund blev han kendt og værdsat som dirigent ved generalforsamlingerne gennem tyve år og som administrator af 200 raske gamle Soraneres stipendium.

Vi vil savne Erik meget, og vore tanker går til Else og børnene: Hanne, Lone og Mikael. Hanne er fulgt i sin faders fodspor i politik. Han var en overgang formand for Venstre i Hørsholm, og Hanne er Venstres repræsentant i Københavns Borgerrepræsentation og suppleant i folketinget. En grum skæbne ville, at Hanne holdt sin jomfrutale i folketinget den formiddag, da hendes far døde om eftermiddagen.

To af Eriks brødre, Tage Severinsen (S 1921) og Svend Glendau (S 1928) gik også på Sorø og deltog sammen med en tredje bror Anders i frihedskampen. De blev alle taget af tyskerne. Tage og Svend blev dødsdømte, men Tage blev benådet til livsvarigt fængsel. Han døde imidlertid senere af eftervirkningerne af opholdet i Tyskland, og Svend blev henrettet i Ryvangen. Hans navn står på mindetavlen på Stengangen. Anders var i koncentrationslejr i Tyskland.

Vi har mistet en god ven. Æret være hans minde.

Palle Taarnhøj.

Advokat

BJØRN BJØRNESTAD (S 1930)

6. februar 1911 – 15. oktober 1977

En mere trofast soraner skal man lede længe efter, han havde virkelig kærlighed til vor gamle skole og gik med levende interesse op i alle dens gøremål, ligesom han indenfor Soransk Samfund som medlem af bestyrelsen gennem 25 år gjorde et stort arbejde ikke mindst ved ordningen af Samfundets store arkiv, der takket være ham er i behold.

Gennem de mange år lærte jeg Bjørn at

kende som et fint og retskaffent menneske med stor hensyntagen til sine medmennesker og fik et levende indtryk af hans lykkelige familieliv.

Bjørn vil blive savnet.

Svend Clausen.

Academy Shorts

Parken ved Sorø Akademi skal måske tilses en gang årligt af havebrugseksperter. Et havekunstnerisk udvalg under Akademiet for de Skønne Kunster har tilbudt sin assistance til drift af parken, og Sorø Akademis stiftelse har, i følge Dagbladet den 13. oktober på et direktionsmøde vedtaget at sige ja tak til tilbudet.

Loppemarkedet på Sorø Akademi lørdag den 8. oktober havde lynhurtig omsætning. Mange smukke og mange interessante ting skiftede ejer. Faktisk gik der ikke mere end en time, før størsteparten af en lang række kasserede effekter var omsat og til ganske pæne beløb.

Soranske noter

Holbergaften. Omkring et hundrede mennesker morede sig hjerteligt over Holbergs komedie »Den honette Ambition« på den lille Holberg-scene i Amtsmuseets gård i Sorø fredag aften den 26. august. Med museets kønne bindingsværksbygninger som kulisser udfoldede Bagsværd-amatørerne sig i bedste Holberg-stil.

Bagsværd Amatør Scene indfrie de i følge Sjællands Tidende den 30.8. de forventninger, man måtte have til en gammel, veletableret amatørgruppe, som har specialiseret sig i Holberg, og som har indstudert og opført en halv snes Holberg-komedier med succes.

I forbindelse med en stor artikel om Sorø trykt i FDM's blad »Motor«, skrevet og illustreret af tegneren Lundwall Nielsen, hævder forfatteren, at det efter sigende spøger i Fratergården Nytårsnat. Dette er tilsyneladende ukendt i Sorø, hvorfor Sjællands Tidende den 18.2. 1977 efterlyser læsere, der kunne for-

tælle mere om spøgeriet. Sorøs turistchef Inge Lehn fortæller til Sjællands Tidende, at hun har fået følgende historie fortalt af en af sine bedsteforældre: En vægter havde en meget køn datter, hun blev forført af en adelsmand ved Sorø Akademi. Vægteren gik så længe og tænkte på hævn, at han ikke senere har kunnet finde fred i graven. Han står stadig i en mørk krog sydøst for Sorø klosterkirke og venter. Nytårsnat kl. 24, når det er klart vejr og fuldmåne, må han ud i alleen, der går fra Priorgade til Fratergården. Han synger vægterverset. Samtidig kan man høre, at adelsmanden vrænger ad ham inde fra Fratergården. Mon der skulle være læsere af Soraner-Bladet, der har hørt samme historie eller varianter af den, eller som måske kan fortælle andre spøgelseshistorier?

Karin.

Frokosttalere

Ved frokosten den 1. december fortæller stud. mag. Jan Stubbe Østergaard (S 67) om Louisianas Pompei-udstilling, som han har været med til at sætte op.

Memo Holbergs fødselsdag

Det er lykkedes Soransk Samfund at få stillet cirka 25 billetter til rådighed til festforestillingen på Det Kongelige Teater lørdag den 3. december. Som sædvanlig vil Akademiets rektor, enkelte lærere samt 3 g overvære forestillingen. Billetterne, der antagelig bliver til 1. parket, kommer til at koste 44,- kr. pr. stk., de kan erhverves ved indsendelse af beløbet til Soransk Samfunds kasserer, civilingeniør S. Kamman, Tobaksvejen 10, 2860 Søborg, postgiro 4 00 17 10. Beløbet skal være indgået senest lørdag den 19. november.

Soransk Samfunds jyske afdeling indbyder til HOLBERGFEST lørdag den 3. december 1977.

Vi mødes (med ægtefæller!) på ROLD Stor-Kro, Rebild Bakker, kl. 19 i smoking eller mørkt tøj. Der vil blive serveret middag. Vin til middagen og kaffen er inkluderet i prisen.

Årets Holbertaler er en overraskelse.

Pris for deltagelse er 140,- kr. pro persona (for juniorene - de sidste 8 årgange - dog 75,- kr.).

Tilmeldelse til undertegnede SENEST fredag den 25. november bl. a. af hensyn til evt. værelser på ROLD Stor-Kro!

Erik Sanders (08) 37 19 00.

Soraner-frokost den 1. december celebreres som sædvanligt hos Lorry, Allégade 7-9, 2000 København F., telefon (01) 34 33 33. Tilmeldelse pr. telefon er ikke nødvendig.

Nachspiel'et udfolder sig sædvanligvis (fra omkring 14-tiden) hos Prætoriana, Henrik Steffens Vej 2, 1866 København V, hvor soranere, der er forhindret i at komme til frokost, er velkomne.

MEDLEMSKONTINGENTET

er for 1977 fastsat til kr. 60,00; for juniormedlemmer (fra og med årgang 1970) — samt for medlemmer, fyldt 67 år — dog kun 30,00. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfri et år, når meddelelse gives til:

SORANSK SAMFUND: Kassereren

Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10 2860 Søborg
(01) 69 11 44
Postgiro 4 00 17 10

BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Sverige, Finland og på Island fremsendes fortrykte girokort. Medlemmer, bosat i det øvrige udland, bedes tilsende os en check lydende på danske kroner (det koster Samfundet d.kr. 5,00 at indløse en check i fremmed valuta). Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde uden yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

ADRESSEFORANDRINGER

meddeles til kassereren!

HENVENDELSER vedrørende:

SORANSK SAMFUND stiles til:

Overlæge Palle Taarnhøj
(Soransk Samfunds formand)
Københavns Amts Sygehus
2600 Glostrup
(02) 96 43 33, lokal 476

LEGATANSØGNINGER stiles til:

SORANSK SAMFUND

Direktør, cand. jur. Svend Clausen
(Soransk Samfunds næstformand)
Amaliegade 21 A, 1.
1256 København K
(01) 13 51 05, (03) 19 12 35

SORANERBLADET: Redaktion

Paul Rantzau
Lille Odinsvej 1—234 3140 Alsgårde
(03) 10 80 53

SORANERBLADET: Administration

Statsautoriseret revisor (Soransk Samfunds revisor)
E. Lüders-Thomsen
Frederiksgade 9, 2. 1265 København K
(01) 15 44 15

Sorø Bogtrykkeri A/S

Alleen 9, 4180 Sorø
(03) 63 05 75

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK
Hovedvej 4
(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG
Slagelsevej 162
(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.
Autogården
(03)* 41 11 22

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

TELEFON (03) 63 00 27
POSTKONTO 6 00 71 63

Ledig

THOR-VASK

NÆSTVED
TELEFON 72 25 50

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/s

Pindstrup
8580 Ryomgård
Telefon (06) 39 61 00

**SAAB
AUTOBIANCHI**
Salg-Service

Aut. SAAB forhandler
NIELS THIELE
Automobiler
STENLØSE
Tlf. (03) 17 00 72

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion
Rymsgade 23
2200 København N
(01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen
(1939)

Installatør

**B. Quirinus-
Jensen**

Sorø
(03) 63 05 14

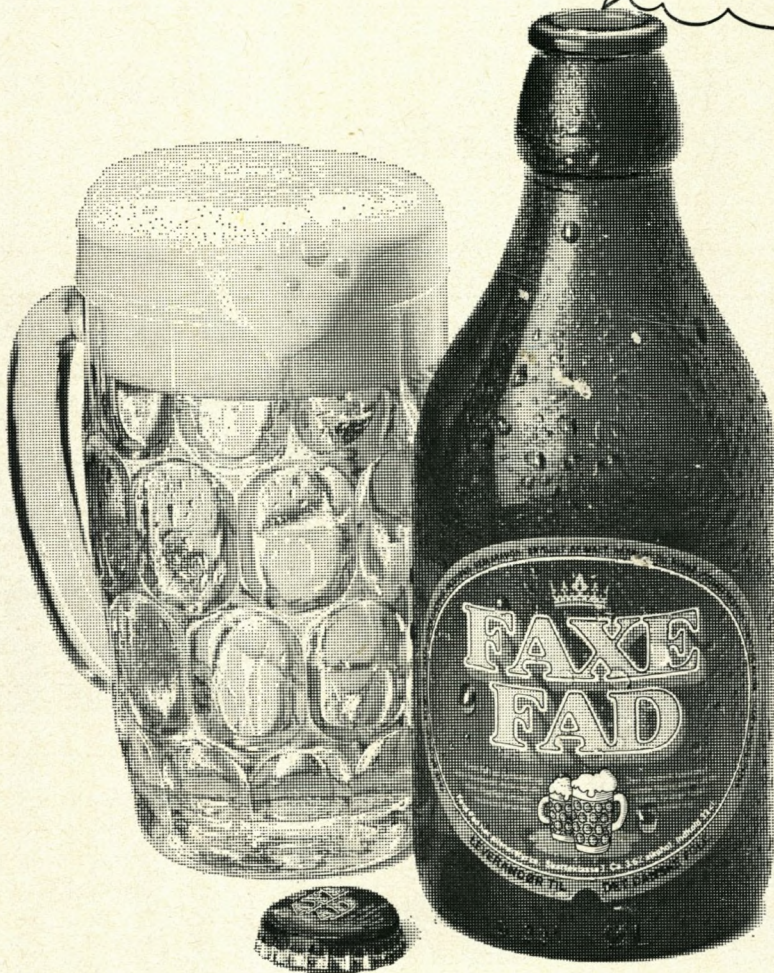
Sorø Akademi
I. Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

Hvorfor nøjes med en almindelig pilsner, når du kan få en Faxe Fad til samme pris.

JEG ER
UPASTEURISERET.

Samme mængde og styrke som
almindelig pilsner- og samme upasteuriserede
kvalitet som Faxe Fad på dåse.

FAXE
BRYGGERI

-leverandør til det danske folk.